

קול קורא לכנס חוקרים בינלאומי

קבלה ומודרניות

יב-יד בכסלו תשפ"ו, 4-2 בדצמבר 2025

קתדרת מתנאל לחקר הקבלה

מכון בן-צבי לחקר קהילות ישראל במזרח

"בימים ההם והקבלה וחזות הלב (שווארמעיא) הרוכבת על כנפי ההזיה והדמיון תקפו בעצומיהן את בני הדור [...] ארץ הגליל היתה מקום הורות ולדתה של תורת ההזיה [...] בעצם העת אשר נבקע עמוד השחר לעמי מערב אירופה החלה להיהודים חשכת ליל תקופת הבינים" – תיאור נודע זה של היינריך גרץ את עלייתה של הקבלה כגורם פעיל בהיסטוריה היהודית במאה השש-עשרה משקף עמדה מרכזית לגבי היחס בין הקבלה והמקובלים ובין העת החדשה: הקבלה היא ניגודה של המודרניות, של הנאורות, של הרציונאליות ושל המערב. היא נסיגה לאחור, בעת שהעולם צועד קדימה. עמדה זו, הגם שצורותיה וביטוייה השתנו באופן ניכר, עודנה רווחת בתודעה הציבורית, הן כדי לגנות את הקבלה והן כדי לשבח אותה.

בעשורים האחרונים הולכים ומתרבים המחקרים העומדים על מורכבותה של מערכת היחסים בין הקבלה למודרניות, הן בכל הנוגע לאופן שבו נוטלת הקבלה חלק במאפיינים מרכזיים של התודעה המודרנית, הן בהשפעותיה הישירות והעקיפות על עיצוב תופעות מודרניות מובהקות, בתוך העולם היהודי ומחוצה לו, הן בהדהודה בצורות מגוונות של המחשבה המודרנית. בה בעת, ועל רקע המפנה שחוללה תפיסת "ריבוי המודרניות" של ש"נ אייזנשטאדט, מתגלה הפוטנציאל של הקבלה לגווניה להציב מראה מול פניה של תפיסת המודרניות, לאפשר בחינות חדשות וביקורתיות שלה, ולהציע אפיקים חדשים להבנתה ולעיצובה.

במסגרת כנס החוקרים נבקש לבחון מחדש את מערכת היחסים בין שני מסמנים מרכזיים אלה. אנו מזמינים את ציבור החוקרות והחוקרים להציע הרצאות הבוחנות את מקומה של הקבלה בציביליזציה המודרנית, במגוון הקשרים, וכחלק מן המאמץ לבחון מחדש את עצם המושגים.

בין הסוגיות שיידונו בכנס:

קבלה וריבוי המודרניות | מקובלים על המודרנה | הוגים מודרניים על הקבלה | עיבודים ותגובות: מבפנים ומבחוץ | קבלה וביקורת המודרניות | קבלה ולאומיות | קבלה והמדע החדש | קבלה והספרות המודרנית | קבלה והתחלות העת החדשה | קבלה וקידמה | קבלה ומסורתיות | קבלה לאור המודרנה | היבטים חברתיים של הקבלה במודרניות | אנתרופולוגיות של הקבלה בעידן המודרני

אנו מזמינים את ציבור החוקרות והחוקרים להגיש הצעות להרצאות (בעברית או באנגלית) לכנס. הצעות (עד 250 מילה), בצירוף קורות חיים, יש לשלוח עד לתאריך **10 בספטמבר 2025, בקישור**

<https://tinyurl.com/kabbalahandmodernity> לשאלות ובירורים: assaf@ybz.org.il

תקציב הכנס מאפשר להציע מספר מצומצם של מלגות סיוע למימון הנסיעה לכנס, בהיקף של עד \$300. אם אתם מעוניינות/ים בסיוע, אנא כתבו בהערות לטופס ההגשה. עדיפות תינתן לחוקרים/ות בראשית דרכן/ם האקדמית שאין להם/ן תקן.

הוועדה האקדמית: פרופ' בועז הוס, פרופ' ויואן ליסקה, ד"ר זוהר מאור, פרופ' אמנון רז-קרקוצקין, ד"ר אסף תמרי.